18/09/2022

Π.Παυλόπουλος: Η Συνθήκη της Λωζάνης για την Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

/ Γνώμες / Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Η Συνθήκη της Λωζάνης, κατά την θεσμική της ιδιοσυστασία, δεν επιδέχεται οιασδήποτε μορφής αναθεώρηση, η δε Μουσουλμανική Μειονότητα στην Ελληνική Θράκη είναι αμιγώς Θρησκευτική.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να εγκαταλείψει την απαράδεκτη τακτική ανοχής και να επιβάλει αμέσως αυστηρές κυρώσεις στην Τουρκία για την ωμή παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και ως προς την **Συνθήκη της Λωζάνης** και ως προς την κατοχή εδάφους της Μαρτυρικής Κύπρου για 48 και πλέον χρόνια

Άρτα, 18.9.2022 Μιλώντας στο πλαίσιο του Συνεδρίου του Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου Άρτης **«Ο Σκουφάς»** – υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων – που ήταν αφιερωμένο στα 100 χρόνια από την Μικρασιατική Καταστροφή, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του

Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Προκόπιος Παυλόπουλος ανέπτυξε το θέμα «Η διαχρονική προκλητική παραβατικότητα της Τουρκίας κατά την εφαρμογή της Συνθήκης της Λωζάνης: Το ζήτημα των Μειονοτήτων» και επισήμανε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Αποτελεί κοινό τόπο, ιδίως σε διεθνές επίπεδο, ότι η Ελληνική Θράκη παρέχει ένα άκρως αντιπροσωπευτικό παράδειγμα και για το πώς αντιλαμβάνονται Ελλάδα και Τουρκία, αντιστοίχως, την πιστή εφαρμογή της ***Συνθήκης της Λωζάνης,*** *ιδίως ως προς το ειδικό εκείνο τμήμα της, το οποίο αφορά την ρύθμιση του ζητήματος των Μειονοτήτων που υπήρχαν στις δύο Χώρες, κατά τον χρόνο σύναψής της.*
Α. Και για την ακρίβεια, η Ελλάδα έχει αποδείξει – και αποδεικνύει καθημερινώς, ως μέλος της Διεθνούς Κοινότητας και της ***Ευρωπαϊκής Ένωσης*** *– ότι γενικώς, κατ' εξοχήν δε στην περιοχή της* ***Ελληνικής Θράκης****, σέβεται στο ακέραιο τις ως άνω ρυθμίσεις της* ***Συνθήκης της Λωζάνης,*** *ιδίως σε ό,τι αφορά τόσο το καθεστώς του Μουφτή ως θρησκευτικού λειτουργού και «ιεροδίκη» όσο και το καθεστώς άσκησης του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι.*

Για το ότι η Μουσουλμανική Μειονότητα στην Ελληνική Θράκη ευημερεί αρκεί η διαπίστωση ότι ενώ το 1923 αριθμούσε 110.000 μέλη σήμερα ξεπερνά τις 130.000. Όλως αντιθέτως, η Τουρκία εκπροσωπεί το απεχθές παράδειγμα, από πλευράς ***Διεθνούς Δικαίου****, της πλήρους περιφρόνησης της* ***Διεθνούς Νομιμότητας*** *και σε ζητήματα Μειονοτήτων, όπως προκύπτει και από την συμπεριφορά της, μετά την σύναψη της* ***Συνθήκης της Λωζάνης,*** *έναντι της* ***Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας στην Κωνσταντινούπολη*** *και αλλού.*

Τα ως άνω παραδείγματα της τουρκικής προκλητικότητας και αδιαλλαξίας είναι εν προκειμένω πολλά και αρκούν για να τεκμηριώσουν πλήρως την αλήθεια του προμνημονευόμενου συμπεράσματος, ενώ είναι άκρως ενδεικτικό ότι από τα 125.000 μέλη που αριθμούσε η «κραταιά» ***Ελληνική Μειονότητα στην Κωνσταντινούπολη*** *και στα περίχωρά της το 1923 έφθασε ν' αριθμεί σήμερα λιγότερα από 2.000, κυρίως ύστερα από τις τουρκικές ωμότητες ή και βαρβαρότητες του 1955 και του 1963-64.*

Β*. Για την πλήρη κατανόηση των παραδειγμάτων τούτων είναι ανάγκη να διευκρινισθεί, εκ προοιμίου, ότι το ειδικό τμήμα της Συνθήκης της Λωζάνης περί Μειονοτήτων προέβλεπε την ανταλλαγή των Μειονοτήτων, με την έννοια της αμοιβαίας μετεγκατάστασης Τούρκων υπηκόων,* ***Ελληνικού Ορθόδοξου Θρησκεύματος****, στην Ελλάδα και Ελλήνων υπηκόων,* ***Μουσουλμανικού Θρησκεύματος,*** *στην Τουρκία. Όμως, η Συνθήκη της Λωζάνης εξαίρεσε ρητώς από την ρύθμιση αυτή από την μια πλευρά τους Μουσουλμάνους μόνιμους κατοίκους της Δυτικής Θράκης και, από την άλλη πλευρά, τους Έλληνες μόνιμους κατοίκους της περιφέρειας της Κωνσταντινούπολης, των Πριγκηπονήσων και των*

Περιχώρων, εγκατεστημένων στην Τουρκία προ της 30ής Οκτωβρίου 1918. Από την ίδια την διατύπωση των προαναφερόμενων διατάξεων της Συνθήκης της Λωζάνης προκύπτει, με αδιαμφισβήτητη ευκρίνεια, ότι στην μεν περίπτωση των Μουσουλμάνων της ***Δυτικής Θράκης*** *πρόκειται περί αμιγώς «Θρησκευτικής Μειονότητας». Ενώ, στην περίπτωση των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, των Πριγκηπονήσων και των Περιχώρων, πρόκειται για αμιγώς* ***«Εθνική Μειονότητα».***

Γ. *Στην διαδρομή των 100 και πλέον χρόνων από την ενσωμάτωσή της στον Εθνικό μας Κορμό, η Ελληνική – και Ευρωπαϊκή πλέον – Θράκη εξελίσσεται ως το πεδίο εκείνο, όπου η Τουρκία κάνει, δυστυχώς αδιαλείπτως, πραγματική «επίδειξη» της περιφρόνησής της προς το* ***Διεθνές*** *και το* ***Ευρωπαϊκό Δίκαιο,*** *αμφισβητώντας προκλητικώς την αλήθεια και εγείροντας, συνεχώς, νέα ζητήματα θεσμικώς και πολιτικώς αδιανόητων διεκδικήσεων. Ιδίως δε κατά την τρέχουσα περίοδο, η Ελληνική Θράκη υφίσταται, και αυτή, ορισμένες από τις συνέπειες των σχεδόν γραφικών – πλην όχι λιγότερο επικίνδυνων – «σουλτανικών» φαντασιώσεων του τούρκου Προέδρου* ***Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.*** *Μια άλλη δε σύγχρονη πρόκληση της Τουρκίας σηματοδοτεί η πρωτοφανής πολιτισμική βεβήλωση της Αγίας Σοφίας και του Ιερού Ναού της Μονής της Χώρας, οι οποίες μετετράπησαν, με μια αδιανόητη σε αυθαιρεσία κίνηση του τούρκου Προέδρου* ***Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν,*** *εκ νέου σε «τέμενος-τζαμί». Κίνηση, η οποία έδειξε και την πλήρη περιφρόνηση της Τουρκίας προς το Δίκαιο του ΟΗΕ – και, ειδικότερα, προς το* ***Δίκαιο της UNESCO*** *– αφού οδήγησε και στην ωμή παραβίαση της Σύμβασης για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς της* ***UNESCO*** *του 1972, σύμφωνα με την οποία, μεταξύ άλλων, η Αγία Σοφία και η Μονή της Χώρας είχαν ανακηρυχθεί, το 1985, μετά μάλιστα από σχετικό αίτημα της Τουρκίας, ως* ***Μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.***

Δ. *Ταυτοχρόνως όμως – και εν πολλοίς χάρη στο απαράμιλλο φρόνημα, με το οποίο όλα αυτά τα δύσκολα χρόνια αντιμετώπισαν αποτελεσματικώς την τουρκική προκλητικότητα οι κάτοικοι της Ελληνικής Θράκης, και μάλιστα ανεξαρτήτως Θρησκεύματος – η περιοχή αυτή αναδεικνύεται και σε πεδίο Εθνικής έμπνευσης, σε ό,τι αφορά την υπεράσπιση των Εθνικών μας Θεμάτων και, επέκεινα, των Εθνικών μας Δικαίων έναντι των ιταμών προκλήσεων της Τουρκίας. Βασική Εθνική Θέση μας είναι και το ότι η Συνθήκη της Λωζάνης του 1923 – και όλες οι μεταγενέστερες, κάθε μορφής, εκτελεστικές της ρυθμίσεις – δεν επιδέχονται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, αναθεώρηση ή τροποποίηση. Άρα, το σύνολο των ρυθμίσεων της Συνθήκης της Λωζάνης αποτελούν – και θ' αποτελούν στο μέλλον – το συμπαγές θεσμικό και πολιτικό θεμέλιο των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, τόσον ως προς τα μεταξύ τους σύνορα όσο και ως προς όλα τα επιμέρους ζητήματα, τα οποία εμπίπτουν στο κανονιστικό τους πλαίσιο.*

Ε. *Η* ***Ευρωπαϊκή Ένωση*** *και η* ***Διεθνής Κοινότητα*** *δεν επιτρέπεται να παραμένουν απαθείς μπροστά σε αυτή την επίδειξη προκλητικότητας από την πλευρά της Τουρκίας. Άλλωστε, η προκλητικότητα αυτή δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, δοθέντος ότι προσβάλλει ευθέως τόσο το Ευρωπαϊκό όσο και το Διεθνές Δίκαιο. Κατ' εξοχήν δε η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει χρέος ν' αντιληφθεί ότι η κατά τ' ανωτέρω ωμή παραβίαση της Συνθήκης της Λωζάνης – και του Διεθνούς Δικαίου εν γένει – αφορά Έλληνες αλλά και, ταυτοχρόνως,* ***Ευρωπαίους Πολίτες.*** *Αν σε αυτά προστεθεί και το ότι η Τουρκία κατέχει, επί 50 σχεδόν χρόνια, το ένα τρίτο του εδάφους της Μαρτυρικής Κύπρου – ήτοι του εδάφους πλήρους Κράτους-Μέλους της Διεθνούς Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης – επίσης κατά προκλητική παράβαση κάθε έννοιας του Διεθνούς Δικαίου, γίνεται αυτονοήτως αντιληπτό γιατί ιδίως η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προχωρήσει αμέσως στην επιβολή αυστηρών κυρώσεων εναντίον της Τουρκίας.*

Μάλιστα δε επειδή, εν ονόματι της πεμπτουσίας της Διεθνούς Νομιμότητας, δεν νοείται επιλεκτική εφαρμογή του ***Διεθνούς Δικαίου,*** *όπως – ορθώς και δικαίως – επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις στην Ρωσία για την εξίσου βάρβαρη εισβολή της στην Ουκρανία, το αυτό πρέπει να συμβεί με την Τουρκία για την συνολική, κατά τ' ανωτέρω, προκλητική συμπεριφορά της εις βάρος όχι μόνο της Ελλάδας και της Κύπρου αλλά, κατ' αποτέλεσμα, και εις βάρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και της Διεθνούς Κοινότητας.»*